

Naši dopisi.

Dobrova dne 17. sept. (*Šmarne maše in drugo*). Lepa pobožnost „šmarnih maš“ obhajala se je tukaj od predvečera Velikega Šmarna pa do pretečene nedelje „Imena Marijinega“ popoldne kaj slovesno, spodbudno in lepo.

Vreme, izuzemši prvega dne, bilo je ves čas ugodno. Pobožnega ljudstva došlo je ves čas od blizu in daleč na tisoče iskati zdravila dušnim ranam in prositi Marije Dobrovske pomoči v dušnih in telesnih potrebah.

Domačima v. č. gospodoma duhovnikoma pomagali so med tem časom svete obrede izvrševati in pobožnim romarjem dušni mir deliti še sledeči p. n. in v. č. gospodje: prelat dr. Andrej Čebašek, milostljivi prošt dr. Anton Jarc, posebno marljivo profesor dr. Josip Marinko, patri: provincijal Placid, pater Jožef, pater Ehrenfried in pater Angelik, monsignor Luka Jeran, katehet Smerkar in dr. prof. Elbert.

Čast in hvala preiskrena vsem p. n. gospodom za njihovo požrtovalno pomoč.

Red je bil ves čas uzoren. Domače ljudstvo je ves čas cerkvene sedeže svoje popolno prepuščalo pobožnim romarjem v porabo; ter se vedlo in obnašalo od prvega do zadnjega napram tujcem ves čas kaj uljudno. Posebno uzorno bilo je vedenje odraščene mladine in fantov-mladencičev med tem časom. S tem skrbe pa ne le sami za svoje dobro ime, nego tudi za dober glas cele fare.

Da se je ta lepa slovesnost tako spodbudno izvrševala in dokončala, gre v prvi vrsti vsa čast našemu vrlemu gospodu župniku Jerneju Babniku, kateri je za povzdigo časti božje in slavo Marije Device v resnici z dušo in telesom zavzet.

Včeraj in danes zjutraj je huda slana naredila po „barji“ in sploh v tej okolici neizrečene škode; vničila je bolj pozne ajdove setve toliko kot popolno; posamezni posestniki tožili so mi, da jim je ta strupena prezgodnja prikazen od 70 do 100 gld. škode napravila ob teh dveh jutrih. Včeraj bila je planjava se slano pobeljena. Posebno prizadeti so barjani; kar je povodnji ostalo, vničila je sedaj še slana. Bog pomagaj!

V nedeljo zvečer bil bi en tuj potepuh kmalu ustrelil enega tukajšnjega prav mirnega mladeniča; krogla iz revolverja oprasnila ga je ob levem očesu. Takih malopridnih rogoviležev prav nič ne potrebujemo na mirni Dobrovi. Spridenec je uže pravici v rokah, katera naj mu v polnej meri občutiti da, kar je s svojim zlodejstvom zaslužil.

Šolo pričeli smo tukaj v ponedeljek z poklicem sv. Duha. Mladine je šolo obiskujoče 309 otrok, dela bode dosta. Bog daj svojo pomoč!

M. R a n t.

Iz Ljubljane — Minister Gautsch prišel je prejšerajšnjim v Gradec ogledat si tamošnjo novo odtvor-

jeno poslopje druge državne gimnazije. Kakor čujemo namerava naučni minister Gautsch to jesen priti tudi v Ljubljano in prav nam bode, ako to res stori, ker ne dvomimo, da tukaj sprejme pravejši vtis o ljubljanskih šolskih razmerah, kakor iz poročil graške „Tagespost“ ali pa „Deutsche Zeitung“. Nadejamo se pa tudi, da pogleda pri tej priliki v Kranj, ter se tudi tam osebno prepriča, da se razmere vsih mest ne dajo spraviti na eno kopito ter, da je za šolsko mladino in stariše — se ve da tudi za Kranjsko mesto velika škoda, ako se ne oživi in razširi tamošnja gimnazija.

— Deželni zbor Kranjski, skliče se, kakor se nam zagotavlja iz dobro podučenih krogov, dne 10. oktobra. Z ravno tako gotovostjo zatrjujejo graški listi, da se deželni zbor štajerski snide v zborovanje že prihodnji teden, deželni zbor nižjeavstrijski pa dne 9. oktobra. Pri takih različnih glasovih je lahko mogoče, da se po različenosti izrečenih želj skliče nekaj deželnih zborov v gotov dan tega meseca, nekaj pa v gotov dan začetkom prihodnjega meseca.

— Don Franc Bulič, dalmatinski deželni in državni poslanec, ob enem pa vodja c. kr. gimnazije, odložil je svoj mandat, ker se je preveril, da se ta dvojnat posel ne da zlagati. — Bulič bil je vedno zvest katolik in zvest Hrvat.

— Poroka. Danes poroči se grof Leon Auersperg posestnik grajščin Turjak, Ig itd., c. kr. kamornik, deželni poslanec, z gospico E m o V a l e n t a, hčerko c. kr. vladnega svetovalca, profesorja in vodje deželnih dobrodelnih zavodov. Poroka bode v knezoškofijski domači kapeli.

— Jesen. Pred navadnim časom letos nastopilo je mrzlo ali vsaj hladno jesensko vreme. Kmetovalec letos pri nas vsaj po pravici toži, da se je letina slabo obnesla, v nekaterih krajih celo zelo slabo. Toča, povodenj, slana, prizadele so velike škode in gniloba končava še vedno kruh ubogih — krompir. — Pa tudi politične razmere kažejo jesensko lice. Nočemo govoriti o uajožji domovini, ker tu se nadejamo, da bode večina našega deželnega zbora na Kranjskem in ravno tako manjšino v onih zborih, ki imajo zastopnike slovenske, v slogi razumeli enako svojo narodno dolžnost, kakor dolžnost glede imenitnih gospodarskih vprašanj. Neuglednejši kažejo se razmere v višji državni politiki. Vspehi mladočeškega šovinizma pri zadnjih deželno-zborskih volitvah kazali so pred vsim nevarno rano sedanjih razmer.

Stvarne razmere so na Češkem tako, da tamošnji nemški elementi prav malo morejo opraviti nasproti Čehom, dokler so ti vsaj načeloma složni. Prav take sloga pa že zdavnaj ni med njimi, izrekoma glede verskih vprašanj, ker tam še vedno tli stara husitska žrjavica. Pa dokler niso pristopila osebna nasprotstva med češkimi zastopniki, moglo se je še odlašati z reševanjem onih načel, ko je pa vprašanje nastalo osebno, ali Rieger ali Greger, prevzela je vodstvo politike v mladočeških krogih strast na mesto bladnokrvnega prevdarka. Pri

volitvah zmagovala je fraza in mladočehi opravljali so, kakor že sedaj vsakdo lahko prijema z roko, posel čeških narodnih nasprotnikov. Komur so znane merodajne osebe, ta vedel je to naprej, sedaj pa to potrjujejo že brez ovinkov nasprotni časniki.

C. kr. namestnik grof Thun prišel je na to svoje mesto zavolj mladočeških zmag, in ako mu mladočehi napovedavajo vojsko na žive in mrtve, gotovo slutijo dobro, da pod tem namestnikom ne bodo ne njim in ne nemškim Prusjakom cvetele rožice. Negotovost staročeškega stališča ima naravno v posledici, da se ti morajo izogibati borbe, pri kateri bi se lahko pokazala slabota večine šolskega vprašanja. To pa je princu Lichtensteinu dalo povod, odložiti načelnštvo centralnega kluba. Ne mislimo sicer, da bi to imelo dalje posledice v desnici, toda negotovost položaja se ni nikakor zmanjšala.

Družba sv. Cirila in Metoda je domoljubom vedno isto milo dete, ki ga nočejo pozabiti. Advokat v Pragi, dr. Rudolf Schmaus, jej je namreč daroval te dni 20 gl.; mlada njena podružina „Kamenik in okolica“ jej je doposlala 80 gl.; v Prvačini so zložili za-njo domorodci ob novi maši gosp. Ignacija Lebana 16 gl.; in duhovnik z Ljubnega, g. Josip Meglič, jej je žrtvoval 10 gl. V prav odličnih krajih se pa uprav ta čas ustanavljajo novenje ne podružine. — Tako srčno ljubezen do sebe pa hoče družba tudi povračati; zato pridno natiskuje sedaj IV. svoj zvezek „Junake“, s kojim bode — na svojem neomajano patrijotičnem stalu — v lepem svitu odičila vrle može in žene, ki so v raznih človeških poklicih bili zaščita mili ožji in širji domovini. Te dneve je razposlalo vodstvo vsem slavnim načelnštvom 85 podružnic „Vestnik III.“, da ga blagovole razdeliti mej častite družbenike, ki se iz njega lahko pouče o vspešnem delovanju društvenem.

— Mestna hranilnica ljubljanska, ki se bode otvorila in ob enem začela poslovati 1. oktobra, ima svoječasne prostore v pritličji ljubljanskega magistratnega poslopja.

— Avstrijske gimnazije. Po poročilih naučnemu ministerstvu se je letos število gimnazijskih učencev skrčilo, število učencev na obrtnih, industrijskih in trgovskih šolah pa zvišalo. V zadnjem šolskem letu je prve gimnazijske razrede manj obiskovalo 1021 učencev, ostale razrede pa 1298 manj učencev od prejšnjega leta. V enaki meri pa je poskočilo število učencev na obrtnih šolah.

— Nova knjiga. Narodne pesni koroških Slovencev. Zbral in na svetlo dal J. Scheinigg, c. kr. gimn. prof. v Celovci. Ljubljana. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg, 1889. Knjiga je po vnanjem v resnici lična ter ima na 463 straneh 1041 narodnih pesnij starega značaja, poskočnic in razne vsebine. Iz vira narodnega pesništva spoznava se značaj narodov je li bojevit ali miren, vesel ali žalosten, nepokvarjen ali zdivjan. Vse življe narodovo zrcali se v njegovih

narodnih pesnih, njegova sreča ali nesreča. Slovenci še nimamo zbranih in izdanih svojih narodnih pesnij. Zbirka koroških pesnij, kakor piše pisatelj, naj bode donesek bodočemu izdavanju. Obširnejše oceno o tej knjigi prepuščamo strokovnjakom.

— Poljedelske in gozdarske razstave na Dunaji l. 1890. vdeleži se tudi dežela kranjska po deželnem odboru in sicer poglavitno z vodopisno karto in pa z načrti onih del, ki merijo na zboljšanje zemljišč, ki so ali močvirna ali pa v vedni nevarnosti poškodovanja po povodnjih. Kot glavni predmet razstave bode toraj načrt o osuševanju ljubljanskega močvirja, pa tudi vredjenje Save, osuševalna dela Planinsko-Cirkuiška, v Račini itd. pridejo v to razstavo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarica biva sedaj z nadvojvodicco Valerijo v Meranu, cesar pa pride za nekaj časa zopet na Dunaj.

Po dokončanih vojaških vajah proglašajo uradni list lastnoročna zahvalna pisma vodjem poveljnikom, častnikom in prostakom posameznih vojnih oddelkov na Češkem, v Galiciji in na Ogrskem, dvoje teh pisem pisalnih je do nadvojvoda Albrehta, prvo glede konjice, drugo glede pešcev, eno do kneza Windisch-Grätza, eno do fcm. baron Cattay-a. Dalje razglasa uradni list umirovljenja dr. vit. Podlevski-ja finančnega prokuratorja v Lvovu in pa ministerskega svetovalca v finančnem ministerstvu dr. Huberja, poročevalca za direktne davke.

Za politične kroge pa je najbolj pomenljiva novica minulega tedna, odstop kneza Alojzija Lichtenstein-a od vodstva kluba nemških konservativcev. Svoj odstop naznanil je knez Lichtenstein svojemu namestniku v vodstvu kluba grofu Brandis-u s sledečim pisanjem:

„Zmaga skrajnih elementov pri deželno-zborskih volitvah na Češkem, kazala bode posredno svoje posledice tudi v državnim zboru. V tem popolnoma spremenjenim, skoraj gotovo dalj časa trajajočem parlamentarnem položaju, nisem zarad svoje politične preteklosti več sposoben za vodjo centrum kluba, odložim toraj to mesto kot načelnik ter Vas prosim ta moj nepreklicljiv korak naznaniti členu klubovem“.

To pismo gotovo ni veselo znamenje za desnico, vendar pa bi bilo napačno ta korak Lichtensteinov soditi drugače kakor s stališča mogočnosti sklepanja novega šolskega zakona. Naučni minister Gautsch je že gosposki zbornici predložil tak načrt zakona, da ne vstreza nikomur in z ozirom na to obrnjen je knezov korak zoper vlado, kateri nasproti sedaj dobijo besedo, skrajni pristaši tega kluba: Zallinger in morebiti temu pristopi tudi Lienbacher.

Na drugi strani pa ni dvomiti, da bode tudi pri staročehih sedaj, ko so v nevarnosti l. 1891. zgubiti